

Η ελπίδα στον Θεό (Άγιος Τύχων, αρχιεπίσκοπος Βορονέζ και Ζαντόνσκ)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : Ιανουαρίου 14, 2019

Πρόλογος

ΟΛΗ Η ΚΤΙΣΗ είναι ένα θαῦμα, τό θαῦμα τῆς θείας Πρόνοιας, πού φροντίζει καί συντηρεῖ τή δημιουργία Της. Ὁ ἄνθρωπος, ὡστόσο, πού εἶναι πλασμένος «κατ' εἰκόνα Θεοῦ» (Γεν. 1:26) καί πού λίγο διαφέρει ἀπό τούς ἀγγέλους (βλ. Ψαλμ. 8:6), συνήθως δέν βλέπει αὐτό τό ὀλοφάνερο θαῦμα. Ἐχοντας ἐξορίσει ἀπό τήν καρδιά του τόν Πλάστη

του καί Κύριο τοῦ σύμπαντος, περιορίζει τό νόημα καί τόν σκοπό τῆς ζωῆς του στήν **ἐφήμερη γήινη ἐγκοσμιότητα**. Ἔτσι, μέ χαμένη τήν ἐλπίδα πού συνδέει τόν πιστό ἄνθρωπο μέ τόν Θεό καί τήν αἰωνιότητα, κατατρώγεται ἀπό τό σαράκι τῆς ἐναγώνιας μέριμνας γιά τήν ἐξασφάλιση ἐπίγειας εὐμάρειας καί **καταβάλλεται ἀπό τήν ἀλόγιστη θλίψη σέ κάθε συμφορά τοῦ βίου**.

Ἀπ' αὐτή τήν ἐναγώνια μέριμνα κι ἀπ' αὐτή τήν ἀλόγιστη θλίψη σώζει τόν ἄνθρωπο ἡ χριστιανική ἐλπίδα, πού γεννιέται ἀπό τή ζωντανή πίστη στόν Θεό καί συντηρεῖται ἀπό τήν προσδοκία τῆς ἐκπληρώσεως τῶν ἐπαγγελιῶν Του. «Γι' αὐτό ὑπομένουμε κόπους καί ὄνειδισμούς», ἐξηγεῖ ὁ ἀπόστολος Παῦλος, «ἐπειδή στηρίξαμε τήν ἐλπίδα μας στόν ἀληθινό Θεό, πού εἶναι σωτήρας ὅλων τῶν ἀνθρώπων καί ἰδιαίτερα τῶν πιστῶν» (Α' Τιμ. 4:10). **Ἡ ἐλπίδα τοῦ πιστοῦ ἀπορρέει ἀπό τή βεβαιότητα τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου στήν καρδιά του καί στή ζωή του.** Σ' Ἐκεῖνον ἐμπιστεύεται τό παρόν καί τό μέλλον του, τό ἐπίγειο καί τό ἐπουράνιο, γνωρίζοντας ὅτι «ὁ Θεός κάνει τά πάντα νά συντελοῦν στό καλό του» (Ρωμ. 8:28).

Ἡ χριστιανική ἐλπίδα εἶναι ἄγκυρα στίς τρικυμίες τοῦ βίου, ἀντίδοτο στό ἄγχος, βάλαμο στόν πόνο, παρηγοριά στόν θάνατο· εἶναι, λέει ὁ ἱερός Χρυσόστομος, κάστρο ἄπαρτο, τεῖχος ἀκαταμάχητο, συμμαχία ἀνίκητη, λιμάνι γαλήνιο, πύργος ἀπόρθητος, ὄπλο ἀήττητο, δύναμη ἀκατάβλητη. Αὐτή φέρνει μπροστά μας τή μακάρια ἀλήθεια τοῦ δρόμου τῆς σωτηρίας, πού ἀρχίζει ἀπό τή γῆ καί καταλήγει στούς «*καινούργιους οὐρανοῦς*» (Β' Πέτρ. 3:13).

Ὁ ἅγιος Τύχων ὁ Θαυματουργός (1724-1783), αρχιεπίσκοπος

Βορονέζ καί Ζαντόνσκ, ὁ ὁποῖος γιά τά σοφά συγγράμματά του καί τήν ἔνδοξη ρητορεία του ἀποκλήθηκε "**Χρυσόστομος τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας**", μάς

παρουσιάζει στις επόμενες σελίδες την **άληθινή έλπίδα, τήν έλπίδα πού στηρίζεται στον Θεό**, αντιπαραθέτοντάς την στην ψεύτικη, τήν έλπίδα πού στηρίζεται στους ανθρώπους και στα επίγεια πράγματα. Μας διδάσκει πώς θα ενισχύσουμε τήν έλπίδα μας στον Κύριο και μας πληροφορεί ποιές είναι οι συνέπειες τής έλλειψέως της και ποιές οι προϋποθέσεις τής καρποφορίας της. Πιστεύουμε ότι τό μικρό αλλά περιεκτικό αυτό κείμενο θα βοηθήσει τους καλοπροαίρετους αναγνώστες νά μείνουν **«άκλόνητοι και άμετακίνητοι από τήν έλπίδα του Έυαγγελίου»** (Κολ. 1:23).

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΠΑΡΑΚΛΗΤΟΥ

Η έλπίδα στον Θεό

Ο **ΠΡΟΦΗΤΗΣ Ίερεμίας** λέει: **«Καταραμένος ό άνθρωπος πού σέ άνθρωπο έλπίζει, πού στηρίζει τήν άδυναμία του σ' αυτόν και πού ή καρδιά του έχει απομακρυνθεί από τον Κύριο. Θα είναι σαν τον**

άγριο θάμνο στην έρημο. Ποτέ του δέν θα δει καλό. Θα μένει εκεί, σέ τόπο άγονο και έρημο, σέ περιοχή άλμυρή και άκατοίκητη. Εύλογημένος, άπεναντίας, ό άνθρωπος πού έμπιστεύεται τον Κύριο και έλπίζει σ' Αυτόν . Θα είναι σαν τό δένδρο τό φυτεμένο κοντά στα νερά, πού άπλώνει τίς ρίζες του στό ύγρό έδαφος και δέν άνησυχεί, όταν έρχεται ό καύσωνας. Πυκνά θα είναι τά κλαδιά του. Δέν θα φοβηθεί τον καιρό τής ξηρασίας και δέν θα πάψει νά δίνει καρπούς» (Ίερ. 17:5-8).

Λέει και ό **προφήτης Δαβίδ**: **«Μή στηρίζετε τήν έλπίδα σας σέ άρχοντες, σέ θνητούς ανθρώπους, πού δέν μπορούν νά σας σώσουν»** (Ψαλμ. 145:3). **«Καλύτερα νά έμπιστεύεται κανείς τον Κύριο, παρά νά έμπιστεύεται ανθρώπους»** (Ψαλμ. 117:8).

«Όποιοι

έμπιστεύονται τον Κύριο μοιάζουν μέ τό όρος Σιών (πού μένει άσάλευτο)» (Ψαλμ. 124:1).

Δέν έχουν όλοι τό ίδιο στήριγμα για τήν έλπίδα τους. Άλλοι τή στηρίζουν σέ άρχοντες, σέ θνητούς ανθρώπους, άλλοι στα πλούτη τους, άλλοι στη δόξα τους, άλλοι στην εύφυία τους, άλλοι στη δύναμή τους, άλλοι σέ κάτι άλλο. Μόνο οι άληθινοί χριστιανοί στηρίζουν τήν έλπίδα τους στον άληθινό Θεό. Μόνο αυτοί έχουν άληθινή έλπίδα. Οι άλλοι έχουν έλπίδα ψεύτικη, και γι' αυτό βρίσκονται σέ πλάνη. Όπως εκείνος πού βγαίνει από τον σωστό δρόμο περιπλανιέται σέ δρόμους λαθεμένους, έτσι κι εκείνος πού

άπομακρύνεται από τον Θεό αναζητεί στήριγμα σε επίγεια πράγματα. Περιπλανιέται κι αυτός σαν τον άνθρωπο που βγήκε από τον σωστό δρόμο, ή σαν τον άνθρωπο που έχει τυφλωθεί και δεν βλέπει που πηγαίνει.

Ἡ γνησιότητα τῆς ἐλπίδας ἀποδεικνύεται στίς συμφορές. Πολλοί νομίζουν ὅτι ἐλπίζουν στόν Θεό, ἀλλά κάποια συμφορά, πού τούς βρίσκει ξαφνικά, ἀποκαλύπτει πόσο κάλπικη εἶναι αὐτή ἡ ἐλπίδα τους καί σέ ποιόν πραγματικά ἐλπίζουν. Ἐλπίζουν σ' ἐκεῖνον, στόν ὁποῖο καταφεύγουν στή δύσκολη περίσταση γιά βοήθεια καί στήριξη. Ὅποιος καταφεύγει σέ ἄνθρωπο, αὐτός σέ ἄνθρωπο στηρίζει τήν ἐλπίδα του. Ὅποιος καταφεύγει στόν Θεό, ὑψώνοντας σ' Ἐκεῖνον τά μάτια του καί περιμένοντας ἀπό Ἐκεῖνον μόνο βοήθεια μέ πίστη ἀκλόνητη, αὐτός στόν Θεό στηρίζει τήν ἐλπίδα του.

Ὅσοι στηρίζουν τήν ἐλπίδα τους σέ κτίσματα καί ὄχι στόν Κτίστη, παραβαίνουν τήν πρώτη ἐντολή τοῦ Θεοῦ, πού ὀρίζει: *«Ἐγώ εἶμαι ὁ Κύριος, ὁ Θεός σου... Δέν θά ὑπάρχουν γιά σένα ἄλλοι θεοί ἐκτός ἀπό μένα»* (Ἐξ. 20:2-3). Σύμφωνα μέ τήν ἐντολή αὐτή, ὀφείλουμε νά γνωρίζουμε, νά τιμᾶμε, ν' ἀγαπᾶμε καί νά σεβόμαστε τόν μοναδικό ἀληθινό Θεό, ἐπομένως καί νά ἐλπίζουμε σ' Αὐτόν καί **νά προστρέχουμε σ' Αὐτόν, ὅταν ἀντιμετωπίζουμε δυσκολίες, καί νά ζητᾶμε βοήθεια ἀπ' Αὐτόν:** *«Ἀποκάλυψε στόν Κύριο τόν δρόμο σου (δηλ. τίς ἀνάγκες καί τίς ἐπιθυμίες σου), ἔχε σ' Ἐκεῖνον τήν ἐλπίδα σου, καί θά κάνει ὅ,τι πρέπει»* (Ψαλμ. 36:5). Εἶναι ἀδύνατο νά πιστεύουμε στόν Θεό ἀλλά νά στηρίζουμε τήν ἐλπίδα μας στό πλάσμα Του. **Γιατί ἡ πίστη καί ἡ ἐλπίδα εἶναι ἐνωμένες ἀδιαχώριστα· ἡ μία δέν μπορεῖ νά ὑπάρξει χωρίς τήν ἄλλη.** Ἔτσι, ὅποιος ἀφήνει τήν ἐλπίδα στόν Θεό καί καταφεύγει σέ κτίσματα, αὐτός ἀφήνει καί τήν πίστη στόν Θεό. Λέγοντας πίστη, ἐννοοῦμε τή ζωντανή καί ὄχι τή νεκρή, τήν οὐσιαστική καί ὄχι τή τυπική, τήν ἐσωτερική καί ὄχι τήν ἐξωτερική, δηλαδή τήν πίστη πού ὑπάρχει ὄχι μόνο στή γλώσσα ἀλλά καί στήν καρδιά: πίστη ἀπόλυτη καί εἰλικρινή σαν τήν πίστη πού ἔχει ἕνα μικρό παιδί στόν γονιό του.

Ὅσοι στηρίζουν τήν ἐλπίδα τους στους ἀνθρώπους, ἀποδοκιμάζονται ἀπό τόν Θεό, ὅπως εἶπε ὁ ἅγιος προφήτης: *«Καταραμένος ὁ ἄνθρωπος πού σέ ἄνθρωπο ἐλπίζει, πού στηρίζει τήν ἀδυναμία του σ' αὐτόν».* Ἀπεναντίας, *«εὐλογημένος ὁ ἄνθρωπος πού ἐμπιστεύεται τόν Κύριο καί ἐλπίζει σ' Αὐτόν».* Πόσο φοβερό εἶναι τό νά ἔχεις τήν ἀποδοκιμασία τοῦ Θεοῦ! Σέ τέτοια περίπτωση ποιᾶ εἶναι ἡ ὠφέλειά σου ἀπό τό χριστιανικό σου ὄνομα; Καμιά ἀπολύτως! Πόσο μακάριο εἶναι τό νά ἔχεις τήν εὐλογία τοῦ Θεοῦ! Δέν θά βρεθεῖς, ὡστόσο, ποτέ κάτω ἀπό τήν εὐλογία τοῦ Θεοῦ, ἄν στηρίζεις τήν ἐλπίδα σου σέ ἄνθρωπο ἢ σέ ἄλλο κτίσμα.

Ὅσοι στηρίζουν τήν ἐλπίδα τους στά κτίσματα, δέν εἶναι δυνατό νά προσεύχονται σωστά στόν Κτίστη. Ἡ πίστη καί ἡ ἐλπίδα στόν Θεό εἶναι ἀπολύτως ἀπαραίτητες γιά τήν προσευχή. Πῶς θά στρέψεις τά μάτια σου στόν

Κύριο, αν ελπίζεις όχι σ' Εκείνον αλλά σέ ανθρώπους ή σέ υλικά πράγματα; Η αληθινή προσευχή επιτελείται όχι μέ τή γλώσσα καί τά λόγια αλλά μέ τό πνεῦμα καί τήν καρδιά, ὀλόκληρη τήν καρδιά. **Ὁ Θεός δέν δέχεται μισή καρδιά, καρδιά, δηλαδή, πού ἀνήκει ἐν μέρει σ' Εκείνον καί ἐν μέρει σέ κάποιο κτίσμα Του.** Πῶς, ἀλήθεια, μπορεῖ ν' ἀπλώνει τά χέρια του πρός τόν παντοδύναμο Θεό ἐκεῖνος πού αἰσθάνεται μεγαλύτερη σιγουριά ὅταν τά ἀπλώνει πρός τόν ἀδύναμο ἄνθρωπο; Πῶς θά πεῖ χωρίς ντροπή, «Κύριε, ἐλέησέ με», ἐκεῖνος πού ζητάει πιό πρόθυμα ἀπό ἕναν ἄνθρωπο νά τόν ἐλεήσει; Πῶς θά παρακαλέσει, «Κύριε, Θεέ μου, σ' Ἐσένα ἐλπίζω, σῶσε με» (Ψαλμ. 7:2), ἐκεῖνος πού στήν πραγματικότητα ἐλπίζει σέ ἄρχοντες καί θνητούς ἀνθρώπους; **Ἵποκριτική εἶναι ἡ προσευχή του, ὄχι εἰλικρινής.** Ἄλλα ἔχει στήν καρδιά του καί ἄλλα λέει ἡ γλώσσα του.

Ὅσοι στηρίζουν τήν ἐλπίδα τους στά κτίσματα, δέν μποροῦν νά βροῦν ψυχική ἀνάπαυση καί εἰρήνη. Πάντοτε φοβοῦνται, πάντοτε ἀνησυχοῦν, πάντοτε στενοχωριοῦνται, πάντοτε ἀμφιγνομοῦν καί ταλαντεύονται. Μοιάζουν μέ σπίτια πού δέν χτίστηκαν πάνω στόν βράχο ἀλλά πάνω στήν ἄμμο, κι ἔτσι κινδυνεύουν πάντοτε νά γκρεμιστοῦν ἀπό τίς πλημμύρες καί τίς ἀνεμοθύελλες (πρβλ. Ματθ. 7:24-27). Γιατί **κάθε κτιστή ὑπαρξη εἶναι μεταβλητή καί ἀσταθής.** Ἔτσι, ὅσοι στηρίζουν τήν ἐλπίδα τους σέ μιά τέτοια ὑπαρξη, ἔμψυχη ἢ ἄψυχη, δέν μποροῦν νά μή **φοβοῦνται** τήν κακή τροπή τῶν πραγμάτων. Ὅσοι στηρίζουν τήν ἐλπίδα τους σέ ἄρχοντα, δέν μποροῦν νά μή φοβοῦνται τή μετατροπή τῆς εὐνοιάς του σέ δυσμένεια ἢ τήν καθαίρεσή του ἢ ἀκόμα καί τόν θάνατό του. Ὅσοι στηρίζουν τήν ἐλπίδα τους στά πλούτη τους, δέν μποροῦν νά μή φοβοῦνται τήν ἀπώλειά τους. **Μόνο ὅσοι στηρίζουν τήν ἐλπίδα τους στόν Θεό, δέν φοβοῦνται τίποτα.** Γιατί ὁ Θεός εἶναι σταθερός καί ἀμετάβλητος στήν παντοδυναμία, τήν πανσοφία καί τήν ἀγαθότητά Του. «Ὅποιοι», λοιπόν, «ἐμπιστεύονται τόν Κύριο, μοιάζουν μέ τό ὄρος Σιών· θά μείνουν γιά πάντα ἀκλόνητοι» (πρβλ. Ψαλμ. 124:1). Ὅποιοι ἐμπιστεύονται τούς ἀνθρώπους, ὅποιοι στηρίζονται στά πλάσματα καί ὄχι στόν Πλάστη, μάταια ἐλπίζουν. Γιατί καί οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι, ὅπως αὐτός, χρειάζονται ἐξίσου τή βοήθεια, τήν ἐνίσχυση, τή φύλαξη καί τήν προστασία τοῦ Θεοῦ, μέσα στόν ὁποῖο ὅλοι «ζοῦμε καί κινούμαστε καί ὑπάρχουμε» (Πράξ. 17:28).

Σ' Εκείνον πού στηρίζουμε τήν ἐλπίδα μας γιά τήν ὥρα τοῦ θανάτου μας, σ' Αὐτόν καί τώρα, ὅσο ἀκόμα ζοῦμε, πρέπει νά ἐλπίζουμε, νά καταφεύγουμε καί νά στηριζόμαστε. Τότε, πεθαίνοντας, θά τά ἀφήσουμε ὅλα ἐδῶ, καί τόν πλοῦτο καί τή δόξα καί τή δύναμη καί τή λογική καί τή σοφία καί τήν πονηριά. Τότε θά μᾶς ἐγκαταλείψουν ὅλοι, καί οἱ συγγενεῖς καί οἱ φίλοι καί οἱ συνεργάτες. **Τότε μόνο ὁ Χριστός, ὁ Λυτρωτής μας, θά μείνει κοντά μας, ἄν τώρα ἀληθινά πιστεύουμε καί ἀληθινά ἐλπίζουμε σ' Αὐτόν.** Τότε Αὐτός θά μᾶς φυλάξει ἀπό τούς μοχθηρούς δαίμονες. Τότε Αὐτός θά προστάξει τούς ἀγγέλους Του νά παραλάβουν τήν ψυχή μας καί νά τήν ὀδηγήσουν μέ ἀσφάλεια στήν ἀγκαλιά τοῦ Ἀβραάμ, γιά ν' ἀναπαυθεῖ ἐκεῖ, μέσα στόν παράδεισο.

Σ' Αυτόν, λοιπόν, τόν μοναδικό βέβαιο και άσφαλή βοηθό μας, ἄς ἀφοσιωθοῦμε μέ πίστη. Σ' Αυτόν ἄς ἀποθέσουμε ὅλη τήν ἐλπίδα μας. Ἡ ἐλπίδα στόν Κύριο καί πρίν ἀπό τόν θάνατο καί κατά τόν θάνατο καί μετά τόν θάνατο δέν ντροπιάζει, δέν ἀπογοητεύει καί δέν διαψεύδει αὐτόν πού τήν ἔχει (πρβλ. Ρωμ. 5:5).

Γι' αὐτό καί ἡ Ἁγία Γραφή τόσο κατηγορηματικά μᾶς ἀποτρέπει νά στηρίζουμε τήν ἐλπίδα μας στούς ἄρχοντες καί σέ ἄλλους ἀνθρώπους ἢ στά πλούτη καί σέ ἄλλα ὑλικά πράγματα, καθὼς ἔτσι ἀπομακρυνόμαστε ἀπό τόν Θεό καί, χωρίς νά τό καταλαβαίνουμε, ὀδηγούμαστε στήν πλάνη καί τήν καταστροφή. Ὁ προφήτης Δαβίδ μᾶς νουθετεῖ: «Μή στηρίζετε σέ ἄρχοντες, σέ ἀνθρώπους πού δέν μποροῦν νά σᾶς σώσουν» (Ψαλμ. 145:3). «Καλύτερα νά ἐμπιστεύεται κανεῖς τόν Κύριο, παρά νά ἐμπιστεύεται ἀνθρώπους· καλύτερα νά ἐλπίζει κανεῖς στόν Κύριο, παρά νά ἐλπίζει σέ ἄρχοντες» (Ψαλμ. 117:8-9). «Μήν ἐλπίζετε στήν ἀδικία καί μήν ποθεῖτε ἀντικείμενα ἀρπαγῆς. Ὁ πλοῦτος κι ἂν κυλάει ἄφθονος, μήν τοῦ δίνετε τήν καρδιά σας» (Ψαλμ. 61:11). Καί

ὁ ἀπόστολος Παῦλος γράφει στόν μαθητή του Τιμόθεο: «Στούς πλουσίους αὐτοῦ ἐδῶ τοῦ κόσμου νά παραγγέλλεις νά μήν ὑπερηφανεύονται οὔτε νά στηρίζουν τίς ἐλπίδες τους σέ κάτι τό ἀβέβαιο, ὅπως εἶναι ὁ πλοῦτος, ἀλλά στόν ἀληθινό Θεό, πού μᾶς τά

δίνει ὅλα πλουσιοπάροχα, γιά νά τά ἀπολαμβάνουμε» (Α' Τιμ. 6:17).

Ὅποιος θέλει νά ἔχει ἀληθινή καί σταθερή ἐλπίδα, πρέπει νά ἀπομακρύνει τήν καρδιά του ἀπ' ὅλα τά κτιστά ὄντα καί νά μήν ἐλπίζει σέ κανένα ἀπ' αὐτά· μόνο στόν Θεό νά ἐλπίζει, ἀπ' Αυτόν νά ζητάει μέ πίστη ἔλεος καί ἀπ' Αυτόν νά περιμένει μέ ὑπομονή βοήθεια σέ κάθε περίσταση. Γιά νά τρέφει καί νά ἐνισχύει τήν ἐλπίδα του στόν Θεό, ἄς θυμᾶται πάντοτε τά ἑξῆς:

1. Ὁ Θεός εἶναι αἰώνιος καί ἀθάνατος, ἄφθαρτος καί ἀναλλοίωτος, γι' αὐτό ἡ ἐλπίδα πού στηρίζεται σ' Αυτόν εἶναι **σταθερή καί ἀκλόνητη**.
2. Ὁ Θεός εἶναι παντοδύναμος ὡς δημιουργός τοῦ κόσμου ἀπό τό μηδέν, γι' αὐτό μπορεῖ ὅλα νά τά κάνει, **ἀκόμα κι ἐκεῖνα πού δέν κατανοεῖ ὁ νοῦς μας**.
3. Ὁ Θεός εἶναι πάνσοφος, γι' αὐτό γνωρίζει ἀλάθητα σέ κάθε περίσταση πῶς νά βοηθήσει, πῶς νά ἀνακουφίσει, πῶς νά σώσει. Ὅπου ἀνθρωπίνως δέν ὑπάρχει τρόπος σωτηρίας, Ἐκεῖνος βρῖσκει τρόπο. **Ὅπου ἀνθρωπίνως δέν ὑπάρχει δρόμος διαφυγῆς, Ἐκεῖνος ἀνοίγει δρόμο**.
4. Ὁ Θεός εἶναι **πανάγαθος καί πολυεύσπλαχνος**, γι' αὐτό καί θέλει καί μπορεῖ νά μᾶς ἐλεήσει, νά μᾶς εὐεργετήσῃ, νά μᾶς λυτρώσῃ.
5. Ὁ Θεός εἶναι ἡ ἀλήθεια, γι' αὐτό οὔτε ψεύδεται οὔτε ἀθετεῖ τίς

ὕποσχέσεις Του. Σ' εκείνους πού Τόν ἐπικαλοῦνται, ὑπόσχεται βοήθεια καί σωτηρία, ὅπως εἶναι γραμμένο: **«Τὴν ἡμέρα τῆς θλίψεώς σου ἐπικαλέσου με, κι ἐγὼ θά σέ γλιτώσω»** (Ψαλμ. 49:15). «Ὅταν μέ ἐπικαλεστεῖ (ἐκεῖνος πού ἔχει σ' ἐμένα τὴν ἐλπίδα του), θά ἀνταποκριθῶ· μαζί του θά εἶμαι στίς δυσκολίες του καί θά τόν γλιτώσω» (Ψαλμ. 90:15). «Ὁ Κύριος παραστέκεται σέ ὅλους ὅσοι Τόν ἐπικαλοῦνται, σέ ὅλους ὅσοι Τόν ἐπικαλοῦνται μέ εἰλικρίνεια· ἐκπληρώνει τίς ἐπιθυμίες τῶν πιστῶν Του, ἀνταποκρίνεται στίς ἰκεσίες τους καί τούς σώζει» (Ψαλμ. 144:18-19). «Πλούσια σκορπᾶ τὴ χάρι Του ὁ Κύριος σέ ὅλους ὅσοι Τόν ἐπικαλοῦνται. Γιατί ὁποιοσδήποτε ἐπικαλεστεῖ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου θά σωθεῖ» (Ρωμ. 10:12-13).

Ἡ ἐλπίδα στὸν Θεό τρέφεται καί ἐδραιώνεται στὴν ψυχὴ μέ τὴ μελέτη τῆς Ἀγίας Γραφῆς. «Γιατί ὅσα γράφτηκαν σ' αὐτὴν, γράφτηκαν γιὰ νά μᾶς διδάσκουν. Ἔτσι, μέ τὴν ὑπομονή καί τὴν ἐνθάρρυνση πού δίνει ἡ Γραφή, θά στηριχθεῖ ἡ ἐλπίδα μας» (Ρωμ. 15:4). Τρέφεται καί ἐδραιώνεται, ἐπίσης, μέ τὸνά **σὺλλογιζόμαστε τίς εὐεργεσίες τοῦ Θεοῦ πρὸς τοὺς προγόνους μας**. Ἄς βάζουμε συχνά στὸν νοῦ μας ὅλους ἐκείνους τοὺς πιστοὺς δούλους τοῦ Θεοῦ πού ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τοῦ κόσμου, στηρίζοντας κάθε ἐλπίδα τους σ' Ἐκεῖνον, ἔλαβαν τὸ ἔλεός Του: τὸν Νῶε, τὸν Ἀβραάμ, τὸν Ἰσαάκ, τὸν Ἰακώβ, τὸν Ἰωσήφ, τὸν Μωυσῆ καί τόσους ἄλλους. «Σ' Ἐσένα ἐλπίσανε οἱ πρόγονοί μας, ἐλπίσανε καί τοὺς ἐλευθέρωσες· Ἐσένα ἐπικαλέστηκαν καί σώθηκαν, σ' Ἐσένα ἐλπίσανε καί δέν ντροπιάστηκαν» (Ψαλμ. 21:5-6), ὁμολογεῖ ὁ προφήτης Δαβίδ, ἐνισχύοντας τὴν πίστη του μέ τὴν ἐνθύμηση τῶν θείων εὐεργεσιῶν πρὸς τοὺς προγόνους του. Καί προσεύχεται, μνημονεύοντας τὸ ἔλεος καί τὴ συγχωρητικότητα τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν λαό Του: «**Εὐνοια ἔδειξες, Κύριε, στή χώρα Σου κι ἔφερες πίσω ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσία τοὺς ἀπογόνους τοῦ Ἰακώβ. Συγχώρησες τίς ἀνομίες τοῦ λαοῦ Σου, ἔσβησες ὅλες τίς ἀμαρτίες τους. Ἐβαλες τέλος στήν ὀργή Σου, ἀνακάλεσες τὸν θυμό Σου. Φέρε μας πίσω, Θεέ, Ἐσύ πού τόσες φορές μᾶς ἔσωσες»** (Ψαλμ. 84:2-5). Μ' αὐτόν τὸν τρόπο ἐνισχύει τὴν ἐλπίδα του: «**Θ' ἀκούσω τί θά πεῖ σ' ἐμένα ὁ Κύριος, ὁ Θεός, γιατί θά ὑποσχεθεῖ εἰρήνη στὸν λαό Του καί στοὺς πιστοὺς Του καί σ' ὅσους στρέφουν τὴν καρδιά τους σ' Αὐτόν»** (Ψαλμ. 84:9).

Μέ ὅμοιο τρόπο ἀναπολώντας κι ἐμεῖς τίς ἀλλοτινές εὐεργεσίες τοῦ Κυρίου, ἄς ἐνισχύσουμε τὴν ἐλπίδα μας σ' Αὐτόν καί **ἄς καταφεύγουμε κοντά Του μέ τὴν προσευχή.** Ἐλέησε τόσους καί τόσους πού Τόν παρακάλεσαν· θά ἐλεήσει κι ἐμᾶς. Λύτρωσε τόσους καί τόσους πού ἐλπίσανε σ' Αὐτόν· θά λυτρώσει κι ἐμᾶς. Ἡ ἐλπίδα τόσων καί τόσων **δέν διαψεύστηκε**· δέν θά διαψευστεῖ οὔτε ἡ δική μας ἐλπίδα. «**Ὁ Θεός δέν κάνει διακρίσεις»** (Ρωμ. 2:11). **Ἐλεεῖ ἐξίσου ὅλους ὅσοι ζητοῦν τὸ ἔλεός Του**· δέχεται ἐξίσου ὅλους ὅσοι πηγαίνουν κοντά Του.

Ἡ ἐλπίδα χωρὶς τὴν ὑπομονή δέν μπορεῖ νά ὑπάρξει. Ὅπου ὑπάρχει ἀληθινὴ ἐλπίδα, ἐκεῖ καί ὑπομονή· ὅπου ὑπάρχει ὑπομονή, ἐκεῖ καί ἐλπίδα. Κι αὐτό γιατί

έλπίδα, όπως βέβαια και η πίστη, αντιμετωπίζει πολλούς πειρασμούς. Δοκιμάζεται από τη στέρηση πρόσκαιρων αγαθών – τής υγείας, του πλούτου, τής τιμής, τής υπολήψεως, τής ειρήνης κ.ά. – και από την απροσδόκητη δυστυχία. Στήν κατάσταση τής δυστυχίας χρειάζεται υπομονή. Δέν πρέπει νά απαιτούμε από τόν Θεό τήν άμεση απαλλαγή μας από τήν οποιαδήποτε συμφορά πού μās βρήκε, αλλά νά περιμένουμε καρτερικά απ' Αυτόν έλεος και βοήθεια . «Οί δοκιμασίες», λέει ο απόστολος, «όδηγοῦν στήν υπομονή, ή υπομονή στή δοκιμασμένη άρετή, και ή δοκιμασμένη άρετή στήν έλπίδα» (Ρωμ. 5:3-4).

Ο μεγαλύτερος πειρασμός για τήν έλπίδα είναι ή επανάσταση τών λογισμών, πού λένε στή συνείδηση: «Αυτόν δέν πρόκειται ποτέ νά τόν σώσει ο Θεός του» (Ψαλμ. 3:3). Όταν ο φόβος τής κρίσεως του Θεού, ή φρίκη τής γέεννας και ή απέλπισία συγχύζουν τόν νοῦ, ταραζουν τήν καρδιά και πιέζουν τή συνείδηση, ο άνθρωπος βιώνει έναν έσωτερικό πειρασμό πού είναι άσύγκριτα πιο άβάσταχτος από κάθε έξωτερικό. Έξαιτίας του δέν μπορεί νά χαρεί μέ τίποτα, πάντοτε βυθισμένος στο σκοτάδι και τή λύπη. Πρόκειται για δοκιμασία σκληρή, πού για νά περάσει ή νά μετριαστεί χρειάζεται υπομονή, σιωπή, καρδιακή προσευχή και έλπίδα σάν εκείνη πού είχε ο Άβραάμ: «Αυτός, μολονότι δέν είχε λόγο νά έλπίζει, έδειξε έμπιστοσύνη στον Θεό και στήριξε τήν έλπίδα του σ' Αυτόν» (Ρωμ. 4:18). **Άς μήν ακούμε τί μās λέει ο λογισμός, αλλά τί μās υπόσχεται ο Θεός : «Δέν θέλω τόν θάνατο του άμαρτωλου» (Έεζ. 18:23). «Όπου πλήθυνε ή άμαρτία, εκεί δόθηκε πολύ πιο άφθονη ή χάρη» (Ρωμ. 5:20). Αυτές και όλες τίς άλλες παρήγορες υποσχέσεις του Θεού άς αναλογιζόμαστε, ακολουθώντας τήν υπόδειξη του προφήτη: **«Περίμενε μέ υπομονή τή βοήθεια του Κυρίου. Δείξε άνδρεία και γενναιοκαρδία, και περίμενε μέ υπομονή τή βοήθεια του Κυρίου»** (Ψαλμ. 26:14). Ο ψαλμωδός μās διαβεβαιώνει: «**Η υπομονή τών στερημένων δέν θά πάει χαμένη»** (Ψαλμ. 9:19). Μās παρουσιάζει ως υπόδειγμα υπομονής και έλπίδας τόν έαυτό του, λέγοντας: **«Μέ μεγάλη υπομονή περίμενα βοήθεια από τόν Κύριο, κι Έκεϊνος μου έδωσε προσοχή και άνταποκρίθηκε στή δέησή μου»** (Ψαλμ. 39:2). **«Πιστεύω ότι θά δώ τά αγαθά του Κυρίου όσο άκόμα είμαι ζωντανός»** (Ψαλμ. 26:13).**

Αλλά πρέπει νά προσέξουμε και μιάν άλλη προτροπή του ψαλμωδοῦ: **«Νά έλπίζεις στον Κύριο και νά κάνεις τό καλό»** (Ψαλμ. 36:3). Τά λόγια αυτά μās δείχνουν ότι ή **έλπίδα στον Θεό πάει μαζί μέ τήν έφαρμογή του θελήματός Του** . Μάταια λέει ότι έλπίζει στον Θεό εκείνος πού εναντιώνεται στο θέλημά Του. **Μάταια προσδοκᾷ έλεος από τόν Θεό εκείνος πού δέν παύει νά Τόν περιφρονεί, παραμένοντας άμετανόητα στις άμαρτωλές έξεις του**. Μάταια ύψώνει τά μάτια και τά χέρια του στον ούρανό εκείνος πού μέ τήν καρδιά του έχει απομακρυνθει από τόν Θεό και λατρεύει σάν θεούς τό χρήμα ή τή σάρκα. Ο Θεός είναι βοηθός και προστάτης, ευεργέτης και σωτήρας τών φίλων Του, όχι τών ξένων ή τών έχθρων Του. **«Ο Κύριος θά δώσει δύναμη στον λαό Του»** (Ψαλμ. 28:11), λέει ο ψαλμωδός, όχι σέ ξένο λαό. **«Έκπληρώνει τίς έπιθυμίες τών πιστών Του»**, όχι τών

ἀπίστων, «ἀνταποκρίνεται στίς ἰκεσίες τους καί τούς σώζει». (Ψαλμ. 144:19). Δέν ἀνήκουν στους πιστούς Του ἐκεῖνοι πού ἀσύστολα καταπατοῦν τόν ἅγιο νόμο Του. Τέτοιων ἀνθρώπων τίς ἐπιθυμίες δέν τίς ἐκπληρώνει, καθώς κι αὐτοί δέν ἐκπληρώνουν τίς σωτήριες ἐντολές Του. **Τέτοιων ἀνθρώπων τίς προσευχές δέν τίς ἀκούει, καθώς κι αὐτοί δέν τόν ἀκοῦνε καί δέν μετανοοῦν**. «Ὁ Κύριος παρακολουθεῖ ὅσους κάνουν τό κακό, ὥστε νά ἐξαλείψει ἀπό τή γῆ τή θύμησή τους» (Ψαλμ. 33:17).

Ἄκουσε στή Βαβυλώνα τούς Τρεῖς Παῖδες καί τούς γλίτωσε ἀπό τή φωτιά τοῦ καμινιοῦ, ἐπειδή τίμησαν καί προσκύνησαν Ἐκεῖνον καί ὄχι τό πελώριο χρυσό εἶδωλο τοῦ ὑπερήφανου Ναβουχοδονόσορ. Ἀκούει καί τώρα ὁ Θεός ὅσους **τόν τιμοῦν τόσο μέ τά χεῖλη ὅσο καί μέ τήν καρδιά, ὅσους δέν προσκυνοῦν τήν ὑπερηφάνεια τοῦ κόσμου τούτου, τήν ὁποία σάν ἕνα πελώριο χρυσό εἶδωλο ἔχει στήσει ὁ κοσμοκράτορας διάβολος γιά νά χλευάσει τό ἅγιο ὄνομα τοῦ Κυρίου καί νά καταστρέψει τούς ἀνθρώπους**. Ἀκούει καί τώρα ὁ Θεός ὅσους τιμοῦν καί προσκυνοῦν ὄχι τό χρυσάφι καί τό ἀσήμι καί τά πάθη τους, ἀλλά Ἐκεῖνον, τόν Πλάστη καί Ἐυεργέτη τους· **τούς ἀκούει καί, καθώς καίγονται μέσα στό καμίνι τῶν δοκιμασιῶν, τούς στέλνει τή χάρη Του πού τούς δροσίζει, τούς ἀνακουφίζει, τούς παρηγορεῖ, τούς εὐφραίνει**. Αὐτοί τότε Τοῦ ἀπευθύνουν μέ χαρά ἕναν τερπνό ὕμνο εὐγνωμοσύνης: «*Εὐλογητός καί αἰνετός εἶσαι, Κύριε, Θεέ τῶν προγόνων μας! Δοξασμένο εἶναι τό ὄνομά Σου στήν αἰωνιότητα!...*» (Δανιήλ, Προσευχή: 2).

Ὁ Θεός, βέβαια, ἀκούει καί τούς ἀμαρτωλούς, ἀλλά ἐκείνους πού μετανοοῦν καί παύουν νά ἀμαρτάνουν. Ἄκουσε τόν Μανασσῆ, τόν βασιλιά τῶν Ἰουδαίων, ἀλλά ὅταν αὐτός μέ ταπείνωση ἐξομολογήθηκε τά ἀμαρτήματά του καί ἐγκατέλειψε τά αἰσχρά ἔργα του (βλ. Β΄ Παραλ. 33:1-16). Ἄκουσε τούς Νινευίτες, ἀλλά ὅταν αὐτοί μετανόησαν μέ τό κήρυγμα τοῦ Ἰωνᾶ (βλ. Ἰων. 3:1-10). Ἄκουσε τόν Ζακχαῖο, ἀλλά ὅταν αὐτός ταπεινώθηκε καί ἐπανόρθωσε τίς ἀδικίες πού εἶχε διαπράξει (βλ. Λουκ. 19:1-10). Ἄκουσε τήν πόρνη, ἀλλά ὅταν αὐτή ἀπέδειξε τή μετάνοιά της, πλένοντας τά πόδια Του μέ τά δάκρυά της καί σκουπίζοντάς τα μέ τά μαλλιά της (βλ. Λουκ. 7:36-50). Δέχτηκε τόν ἄσωτο υἱό, ἀλλά ὅταν αὐτός ἄφησε τή μακρινή χώρα τῆς ἀσωτίας καί γύρισε κοντά Του μέ μετάνοια, λέγοντας: «*Πατέρα, ἀμάρτησα στόν οὐρανό καί σ' Ἐσένα! Δέν ἀξίζω νά λέγομαι παιδί Σου!*» (Λουκ. 15:21).

Ὁ ἀμαρτωλός εἶναι ἀμαρτωλός, ὅσο ἀμαρτάνει δίχως φόβο Θεοῦ. Ὅταν πάψει νά ἀμαρτάνει καί μετανοήσει γιά τά ἀμαρτήματά του, συγκαταλέγεται πιά μέ τή χάρη τοῦ Θεοῦ στους δικαίους. Γι' αὐτό οἱ ἀμαρτωλοί δέν πρέπει νά χάνουν τήν ἐλπίδα τους, οὔτε ὅμως καί ν' ἀναβάλλουν τή μετάνοιά τους. Ἄς ἐπιστρέψουν χωρίς καθυστέρηση στόν

Η ΑΛΛΗ ΟΨΙΣ

Ψηλαφώντας την των πραγμάτων αλήθεια...

<https://alopsis.gr>

φιλόανθρωπο Θεό και ἄς περιμένουν χωρίς δυσπιστία τό ἔλεός Του μέ τή χάρη τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος «ἦρθε στόν κόσμο γιά νά σώσει τούς ἁμαρτωλούς» (Α΄ Τιμ. 1:15).

(«Η ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ» τ. 35, ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΠΑΡΑΚΛΗΤΟΥ)